

Łódź, dnia 3 lipca 2019 roku

Pan
Konrad Dworakowski
Dyrektor Teatru „PINOKIO”
w Łodzi

WK – 602/24/2019

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 561 ze zm.), informuję Pana Dyrektora, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła w ramach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej Miasta Łodzi kontrolę gospodarki finansowej w Teatrze „PINOKIO” w Łodzi, w zakresie wykonania planu finansowego za lata 2017 – 2018 oraz ewidencji i inwentaryzacji majątku¹. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły, w szczególności:

I.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Z przyjętych przez jednostkę zasad rachunkowości nie wynikał termin zamknięcia poszczególnych miesięcy roku obrotowego. Dzień, do którego należy zamknąć dany miesiąc, jednostka powinna określić w dokumentacji opisującej przyjęte przez nią zasady rachunkowości. Co do zasady powinno to mieć miejsce po wprowadzeniu do ksiąg rachunkowych wszystkich dowodów źródłowych dotyczących danego miesiąca, z uwzględnieniem terminów sporządzenia przez jednostkę sprawozdań za dany miesiąc.

¹ Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w dniach 4 marca – 31 marca 2019 roku. Protokół podpisano w dniu 24 maja 2019 roku.

2. Zasady (polityka) rachunkowości ustalone w jednostce były nieadekwatne do prowadzonej ewidencji księgowej, z uwagi na wiele nieaktualnych zapisów. Co za tym idzie, zapisy dokonywane w księgach rachunkowych były niezgodne z zakładowym planem kont. Stwierdzono ewidencjonowanie operacji na nieprzewidzianych w planie kont kontach, brakowało opisów niektórych kont lub znajdujące się opisy były niepełne. W planie kont nie wskazano typowych zapisów dokonywanych na danym koncie, a tym samym kont przeciwstawnych używanych do ewidencji operacji gospodarczych.
3. Stwierdzono nieprawidłowe ujęcie kwot w pozycjach bilansów, sporządzonych za 2017 i za 2018 rok.

W aktywach bilansu za 2017 rok:

- w pozycji II.1.a. - Należności od jednostek powiązanych z tytułu dostaw towarów i usług o okresie spłaty do 12 miesięcy - wykazano kwotę 32,67 zł, stanowiącą nadpłacony podatek od środków transportowych. Podatki nie stanowią dostaw towarów i usług, zatem powyższą wartość należało ująć w pozycji: Inne;
- w pozycji B.IV. - Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe - jednostka wykazała kwotę 5.576,27 zł, na co składały się: saldo Wn konta 640 - Rozliczenia międzyokresowe kosztów - 1.908,80 zł oraz kwota 3.667,47 zł, która stanowiła obroty Wn konta 300 - Rozliczenie zakupu. Z ewidencji księgowej wynikało, iż konto 300 w roku 2017 wykazywało jedynie saldo Ma - 12.917,14 zł;

W pasywach bilansu za 2017 rok

- w pozycji B.III.1. - Zobowiązania krótkoterminowe wobec jednostek powiązanych z tytułu dostaw towarów i usług o okresie wymagalności do 12 miesięcy - jednostka wykazała kwotę 228,00 zł - opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Opłata ta winna być ujęta w pozycji: Inne, ponieważ do ww. opłat stosujemy przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, a nie przepisy ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług;
- w pozycji IV.2. - Inne rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe - wykazano kwotę 31.987,23 zł: saldo Ma konta 846 - Rozliczenia międzyokresowe przychodów - przedsprzedaż - 7.246,48 zł, saldo Ma 845-2 Rozliczenia międzyokresowe przychodów - przedsprzedaż - 8.156,14 zł i obroty Ma konta 300 - Rozliczenie zakupu - 16.584,61 zł. Jak już wcześniej zaznaczono konto 300 wykazywało saldo Ma w kwocie 12.917,14 zł i to właśnie tę kwotę należało dodać do omawianej pozycji IV.2, która wynosiłaby wówczas 28.319,76 zł. Konsekwencją ujęcia w bilansie wartości niezgodnych z ewidencją księgową był stan aktywów i pasywów w kwocie 1.142.475,41 zł, a winno być 1.138.807,94 zł.

W aktywach bilansu za 2018 rok:

- w pozycji - Należności krótkoterminowe z tytułu dostaw towarów i usług o okresie spłaty do 12 miesięcy - jednostka wykazała oprócz sald kont 201 Rozrachunki z odbiorcami - 12.161,78 zł, 202 - Rozrachunki z dostawcami -

200,22 zł, saldo analityczne konta 249 - Pozostałe rozrachunki – 120,00 zł, stanowiące rozrachunki z tytułu opłat za przejazd drogami krajowymi w formie przedpłaty (e-myto). Opłaty te mają charakter opłat administracyjnych i nie podlegają VAT. Zatem 120,00 zł winno zostać ujęte w pozycji B.II.3c - Inne należności krótkoterminowe od pozostałych jednostek, co dałoby wartość: 31.271,20 zł.

W pasywach bilansu za 2018 rok

- W pozycji - Zobowiązania krótkoterminowe wobec jednostek powiązanych z tytułu dostawy towarów i usług – stwierdzono podobnie jak w roku poprzednim opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi 516,00 zł, którą należało ująć w pozycji: Inne.
- 4. Ustalono, że sprawozdania Rb-N - o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, za 2017 i 2018 rok, zostały sporządzone niezgodnie z ewidencją księgową, z naruszeniem § 10 ust.4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1773), zgodnie z którym - sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. W 2017 roku - kwota 5.099,25 zł pozostałych należności wykazana w grupie I nie zgadzała się z saldem konta 221 - Rozrachunki VAT – 5.136,65 zł. Z wyjaśnień Głównego Księgowego jednostki wynikało, że różnica 37,40 zł dotyczyła faktury, która dotarła do działu księgowości z opóźnieniem, po sporządzeniu sprawozdania Rb N. W grupie III, w pozostałych należnościach z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne, wykazano kwotę 31,51 zł stanowiącą nadpłatę podatku od środków transportowych, co nie było zgodne z saldem konta 220 - Rozrachunki z budżetami, które wynosiło 32,67 zł. Główny Księgowy wyjaśnił, że podczas uzgadniania sald z Wydziałem Finansowym Urzędu Miasta Łodzi skorygowano wysokość nadpłat w podatku do kwoty 32,67 zł. Jednak korekta odbyła się po sporządzeniu sprawozdania Rb-N. W sprawozdaniu Rb-N na dzień 31 grudnia 2018 roku konto 202 - Rozrachunki z dostawcami, wykazywało saldo 200,22 zł, jednak jednostka w sprawozdaniu Rb-N ujęła jedynie kwotę 0,22 zł. Jak wytłumaczył Główny Księgowy kwota 200,00 zł dotyczyła wzajemnych usług promocyjnych, które comiesięcznie się kompensowały. Księgowość dokonała kompensaty, choć wpływ faktury od wskazanego kontrahenta opóźnił się, stąd saldo po stronie Wn na koniec roku.
- 5. Stwierdzono, że w 2018 roku plan finansowy Teatru „PINOKIO” został przekroczony w zakresie wynagrodzeń osobowych i bezosobowych, kosztów materiałów i usług oraz podróży służbowych. Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o prowadzeniu organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1983) - instytucja kultury gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności ich wykorzystania a podstawą gospodarki finansowej instytucji kultury jest plan finansowy ustalony przez dyrektora, z zachowaniem wysokości dotacji organizatora.

6. Stwierdzono nieprawidłowe prowadzenie ewidencji środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (ZFŚS). Ustalono, że w dniu 6 stycznia 2017 roku na podstawie wyciągu bankowego nr 2 do rachunku bankowego prowadzonego dla funduszu, zaewidencjonowano refundację pożyczki z ZFŚS - Wn148/Ma132. Powyższe przeksięgowania były nieuzasadnione, bowiem udzielenie, jak i rozliczenie, przedmiotowych pożyczek winno odbywać się poprzez konto księgowe 233 i konto służące do ewidencji środków pieniężnych na rachunku bankowym utworzonym w celu obsługi ZFŚS – 132. Udzielenie pożyczki pracownikowi winno zostać zaewidencjonowane Wn233/Ma132, spłata pożyczki Wn132/Ma233 a w przypadku zwrotu pożyczki do kasy Wn101/Ma233 i w tym samym dniu 148/101 i w konsekwencji następnie Wn132/Ma148 - na podstawie wyciągu do rachunku bankowego ZFŚS.
7. Na podstawie analizy zapisów księgowych obrotów konta 132 – ustalono, że w roku 2018 dokonano z opóźnieniem przelewu I raty odpisu na rzecz ZFŚS – 50.687,25 zł, tj. dnia 1 czerwca 2018 roku, zamiast do dnia 31 maja 2018 roku (czwartek). Potrąceń z wynagrodzenia za maj 2018 roku z tytułu spłaty rat pożyczek przez pracowników kwocie 2.823,00 zł również dokonano w dniu 1 czerwca 2018 roku, zamiast razem z wypłatą pensji za maj 2018 roku. Stwierdzono również, że nie dokonano w grudniu 2018 roku przelewu potrąconych kwot z wynagrodzeń z tytułu spłat pożyczek przez pracowników. Przelewu dokonano dopiero w styczniu 2019 roku.
8. Korekty odpisu na ZFŚS dokonywano w okresie objętym kontrolą niezgodnie z zasadą wynikającą z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 roku w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. nr 43, poz. 349), z treści którego wynika, że podstawę naliczania odpisu na ZFŚS stanowi przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba zatrudnionych u pracodawcy, skorygowana w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, obejmująca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy). Korekty odpisu na rok 2016 dokonano dnia 17 stycznia 2017 roku - Wn132/Ma148, a korekty odpisu na rok 2017 dokonano w dniu 5 stycznia 2018 roku - Wn132/Ma148. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych to środki finansowe gromadzone przez pracodawcę na osobnym rachunku bankowym w celu wykorzystania ich na wsparcie socjalne uprawnionych do tego pracowników. Środki finansowe pochodzą z odpisów, których wysokość jest ściśle określona. Świadczenia z ZFŚS nie mogą być przez pracodawcę rozporządzane w dowolny sposób, ponieważ ściśle reguluje to ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1316 ze zm.).

W zakresie rozrachunków i roszczeń

1. Stwierdzono niepełną dekretację dowodów księgowych. Na fakturach brakowało oznaczenia miesiąca, w którym dowód będzie ujęty w ewidencji, wskazywano jedynie konta księgowe bez kwot, co naruszało art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U.

z 2019 r., poz. 351), zgodnie z którym - każdy dowód księgowy należy zakwalifikować do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych. Dowód musi zawierać podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Na kontrolowanych dokumentach brakowało podpisu pracownika dokonującego dekretacji, co naruszało dodatkowo § 10 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych Teatru „PINOKIO” w Łodzi.

2. Stwierdzono naruszenie art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - zapis księgowy zawiera trzy daty: datę dokonania operacji gospodarczej, datę dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji oraz datę zapisu. Jeżeli powyższe daty są różne, o dacie zapisu przesądza data operacji gospodarczej. W ewidencji księgowej mimo różnych dat na dokumencie, zaewidencjonowano go pod jedną datą. Faktura wystawiona w dniu 21 grudnia 2017 roku posiadała datę sprzedaży 15 grudnia 2017 roku, jednostka użyła tylko jednej daty - 21 grudnia 2017 roku. Kolejnym przykładem był dokument z datą wykonania usługi - 20 grudnia 2017 roku, data wystawienia 31 grudnia 2017 roku, jednostka zastosowała tylko jedną datę - 31 grudnia 2017 roku. Wskazane niezgodności naruszały również art. 22 ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że dowody księgowe powinny być rzetelne, czyli zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, kompletne, zawierające, co najmniej dane określone w art. 21, oraz wolne od błędów rachunkowych. Art. 21 ustawy o rachunkowości stanowi natomiast, że dowód księgowy powinien zawierać, między innymi, sposób ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja).
3. Stwierdzono ewidencję operacji gospodarczych na nieprawidłowych kontaktach księgowych. Zakupioną drukarkę ujęto bezpośrednio w kosztach (konta zespołu 4) z pominięciem kont grupy „0”. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, do środków trwałych zalicza się rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok. Zatem zakupiona na potrzeby jednostki drukarka winna zostać zaewidencjonowana na koncie środków trwałych - 011 lub 013 - Pozostałe środki trwałe, odpowiednio do zasad ewidencji środków trwałych przyjętych w jednostce.

W zakresie gospodarki kasowej i obrotu bezgotówkowego

1. W zasadach dotyczących gospodarki kasowej, obowiązujących w jednostce kontrolowanej, nie uregulowano wartości zapasu gotówki przechowywanej przez kasjera biletowego, jak i sposobu rozliczania się ze sprzedaży biletów przez kasjera.
2. Ustalono, że raporty kasowe kasy głównej ewidencjonowano z nieprawidłową datą, tj. z datą początkową okresu, za jaki sporządzano raport, co powodowało, iż w ewidencji na koncie 101 gotówka przekazana z kasy biletowej (raporty sporządzane codziennie) była ewidencjonowana z datą wcześniejszą, niż data sporządzenia raportu kasy głównej. W przypadku

raportu kasowego datą operacji jest dzień wypłaty lub wpłaty środków pieniężnych, datą dowodu księgowego jest dzień sporządzenia raportu kasowego, a datą zapisu w księgach rachunkowych jest moment wprowadzenia i zapisania tego raportu kasowego do ksiąg rachunkowych. Zapis księgowy, zgodnie z art.23 ust. 2 ustawy o rachunkowości - powinien bowiem zawierać daty: operacji gospodarczej, dowodu księgowego, jeżeli różni się od daty dokonania operacji, zapisu księgowego. A zatem zapis księgowy w księgach rachunkowych może posiadać nawet i trzy daty związane z konkretną operacją gospodarczą, przy czym za dzień operacji gospodarczej należy uznać datę zdarzenia gospodarczego, w opisywanym przypadku będzie to np.: data sprzedaży biletu, data przekazania gotówki z kasy biletowej do kasy głównej.

3. Przekazanie gotówki z kasy biletowej do kasy głównej ewidencjonowano poprzez konto 148 służące, zgodnie z treścią obowiązującego Planu kont - do ewidencji środków pieniężnych w drodze, do których zalicza się środki pieniężne, „które podlegają przemieszczeniu między kasą jednostki a jej rachunkiem bankowym” – Wn148/Ma101. Ewidencja przemieszczenia gotówki z jednej kasy do drugiej w ramach jednej jednostki winna odbywać się z użyciem przeksięgowania między podzielonymi kontami 101.
4. Operacje, które dotyczyły płatności kartą za sprzedany bilet ewidencjonowano Wn204/Ma101. Konto 204 nie zostało przewidziane w planie kont jednostki. Natomiast uzasadnione jest, by ewidencja operacji polegających na płatności kartą za sprzedaż biletów odbywała się przy użyciu konta 148, służącego do ewidencji środków pieniężnych w drodze – Wn148/Ma101, ponieważ w momencie płatności kartą środki pieniężne są przekazywane do banku. W konsekwencji na podstawie wyciągu bankowego wpływ środków na rachunek bankowy winien być zaewidencjonowany Wn131/Ma148. Ponadto zauważyć należy, że sprzedaż niefakturowana, bez względu na formę zapłaty (gotówka czy karta płatnicza), stanowi przychód w momencie wydania biletu i winna zostać zaewidencjonowana z pominięciem rozrachunków z klientem - Wn101 w wartości brutto w korespondencji z kontem z grupy 7 w wartości netto i kontem z grupy 2 z tytułu rozliczenia podatku VAT (Wn101/Ma7... - kwota netto i Wn101/Ma2... kwota VAT). W przypadku sprzedaży fakturowanej, podstawą przypisu rozrachunków z klientem jest faktura, która rozliczana jest w dniu wpływu środków na rachunek bankowy Wn131/Ma2... a jej przypis na koncie rozrachunkowym winien być dokonany w dacie sprzedaży, tj. w dniu wydania biletu – Wn2.../Ma7..., z odpowiednim rozksięgowaniem podatku VAT.
5. Stwierdzono, że saldo konta księgowego 131 nie było zgodne z saldem końcowym wynikającym z wyciągu bankowego na dzień 31 października i 30 listopada 2018 roku. Nieprawidłowość wynikała z ujęcia w ewidencji księgowej wyciągów ze wskazaniem nieprawidłowej daty dokumentu, tj. wyciąg bankowy nr 189/2018 za okres od 1 do 2 listopada 2018 roku został ujęty pod datą 31 października 2018 roku i analogicznie wyciąg bankowy 207/2018 za okres od 1 do 3 grudnia 2018 roku został ujęty pod datą 30 listopada 2018 roku.

W zakresie przychodów i kosztów

1. Ustalono, że Teatr w sposób nieprawidłowy rozliczał umowę najmu pomieszczeń. Strony umowy dokonywały wzajemnych rozliczeń poprzez „kompensatę” zobowiązań. Zgodnie art. 498 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1025 ze zm.) - w przypadku, kiedy dwa podmioty są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każdy z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. W sytuacji potrącenia obie wierzytelności umarzają się do kwoty wierzytelności niższej. Powyższe wzajemne świadczenia nie wynikały jednak z zapisów umowy. „Kompensata” wzajemnych zobowiązań winna zostać ujęta na kontach Wn202/Ma201, jednostka jednak, w związku z zapisem w umowie o płatności należności gotówką, te wzajemne rozliczenia ewidencjonowała poleceniem księgowania przy pomocy druków KP i KW Wn101/Ma201 i Wn202/Ma101. Z opisu funkcjonowania kont stanowiącego załącznik nr 2 do Zasad (polityki) rachunkowości Teatru wynikało, że konto 101 służy do ewidencji gotówki znajdującej się w kasach jednostki, a obroty na koncie odzwierciedlają operacje pieniężne dokonywane w kasach. Uznać, zatem należy, że sposób księgowania kompensaty, który przyjęła w tym przypadku jednostka był nieprawidłowy i naruszał wewnętrzne regulacje instytucji kultury. Ustalono też, że fakturę za czynsz najmu za wrzesień 2017 roku jednostka wystawiła z opóźnieniem (29 września 2017 roku), naruszając zapisy umowy. Zgodnie, bowiem z § 4 umowy - płatność faktury następuje do 10- go dnia każdego miesiąca na podstawie wystawionej przez Teatr faktury.
2. Stwierdzono błędnie wystawioną przez jednostkę fakturę sprzedaży usług kulturalnych podlegających zwolnieniu z opodatkowania podatkiem VAT. Jednostka na sporządzonej fakturze nie wskazała podstawy prawnej tego zwolnienia, co naruszało art. 106e ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 1669 ze zm.), zgodnie z którym - w przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług zwolnionych od podatku wymagane jest wskazanie na fakturze przepisu ustawy na podstawie, którego podatnik korzysta ze zwolnienia.
3. Stwierdzono, że Teatr „PINOKIO” naruszał warunki zawartych umów dotacji. Jednostka zobowiązana była do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo - księgowej każdego projektu. Powyższe zostało zrealizowane poprzez utworzenie odrębnych kont księgowych 500 (...) - Koszty działalności podstawowej - odpowiednio dla każdego projektu, na którym ewidencjonowane były poszczególne dotacje na realizację zadań. Jednak z analizy zapisów na przedmiotowych kontach 500 (...) wynikało, iż nie wszystkie operacje dotyczące kosztów danego projektu ewidencjonowano za pośrednictwem wskazanych kont. Zatem uznano, iż wymóg zawarty w umowach dotacji nie został spełniony. Ponadto ustalono, że dokumenty

stanowiące podstawę rozliczenia zadania winny zawierać wskazaną w umowie treść klauzuli. Faktury/rachunki związane z rozliczeniem dotacji zawierały adnotację o źródle finansowania, jednak nie były to klauzule wskazane w poszczególnych umowach dotacji. Z kolei listy płac wynagrodzeń dotyczących realizowanych projektów nie zawierały żadnych adnotacji o pochodzeniu środków, z których były pokrywane wydatki.

W zakresie wydatków na wynagrodzenia

1. Ustalono, że dla każdego pracownika prowadzono odrębne karty wynagrodzeń, jednak stwierdzono, że dla dwóch pracowników którzy posiadali wspólny rachunek bankowy prowadzono wspólne konto księgowo 249-1-1-8, gdzie ewidencjonowano rozrachunki z tytułu wynagrodzeń wypłacanych przelewem na wspólny rachunek bankowy, co naruszało zasady wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z treścią art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości - konta ksiąg pomocniczych prowadzi się między innymi dla rozrachunków z pracownikami, a w szczególności jako imienną ewidencję wynagrodzeń pracowników zapewniającą uzyskanie informacji, z całego okresu zatrudnienia.
2. Stwierdzono, niezgodne z uregulowaniami jednostki prowadzenie ewidencji na kontach 231 i 249. Zgodnie z planem kont obowiązującym w Teatrze - konto 231 służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami i innymi osobami fizycznymi z tytułu wynagrodzeń, w szczególności należności za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej i zostało podzielone w następujący sposób: 231-1 - OFP, 231-2 - BFP, 231-3 - Honoraria, Prowizje, 231-5 - Dofinansowanie ZFŚS. Natomiast konto 249 - Pozostałe rozrachunki - służyło między innymi do ewidencji potrąceń z list płac i zostało podzielone na poszczególnych pracowników imiennie.

Ewidencja rozrachunków z tytułu wynagrodzeń wyglądała następująco: 405/231 - naliczenie wynagrodzeń (lista płac), 231/249(...) - operacja księgowana jako potrącenie ROR a faktycznie dotyczyła rozliczenia rozrachunków z tytułu wynagrodzeń na poszczególnych pracowników imiennie, 249(..)/131 - wypłata wynagrodzenia z rachunku bankowego - (wyciąg bankowy).

Pozostałe rozrachunki należy rozumieć jako rozrachunki nigdzie indziej niesklasyfikowane. Zgodnie z treścią art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości - konta ksiąg pomocniczych prowadzi się między innymi dla rozrachunków z pracownikami, a w szczególności jako imienną ewidencję wynagrodzeń pracowników zapewniającą uzyskanie informacji z całego okresu zatrudnienia. Zatem to do konta 231 winna być prowadzona ewidencja pomocnicza, umożliwiająca uzyskanie informacji o rozrachunkach z danym pracownikiem, tym samym rozbudowane mogłoby być ewentualnie personalnie konto 231 a nie konto 249. Ewidencja rozrachunków z tytułu wynagrodzeń winna wyglądać następująco: 405/231 - naliczenie

wynagrodzeń (lista płac), 231(...)/131 – wypłata wynagrodzenia z rachunku bankowego (wyciąg bankowy).

W zakresie wydatków na materiały i usługi

1. Stwierdzono, że faktury potwierdzające realizację zamówień nie zawierały wskazania miesiąca ujęcia dowodu księgowego w ewidencji, do czego zobowiązuje art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości. Ponadto, w opisie faktur brakowało wskazania na podstawie jakiej umowy dany wydatek został zrealizowany. Faktura zawierała jedynie opis usługi. Wskazanie numeru i daty umowy porządkuje procedurę związaną z realizacją wydatków ze środków publicznych.
2. Stwierdzono brak na notatkach służbowych, wymaganego Regulaminem udzielania zamówień publicznych poniżej 30.000 euro, oznaczenia „zgoda”. Zgodnie z treścią Regulaminu - po sporządzeniu notatki służbowej a przed udzieleniem zamówienia należy uzyskać zgodę dyrektora albo zastępcy dyrektora na udzielenie zamówienia, co winno być wskazane na notatce przez zamieszczenie słowa „zgoda” wraz z datą i podpisem udzielającego zgody.

W zakresie sprzedaży środków trwałych

Stwierdzono brak udokumentowania, że podejmując decyzję o sprzedaży autokaru Autosan H10 i przyczepy typu BORDO wraz z zabudową tzw. Wóz Metafizyczny, wzięto pod uwagę zasady wynikające z przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 roku w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu (Dz. U. nr 97, poz. 443), którego obowiązek stosowania przez instytucje kultury wynika z art. 27 ust. 2 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

W zakresie ewidencji majątku i inwentaryzacji

1. Z przedstawionych dokumentów wynikało, że Teatr „PINOKIO” w swojej ewidencji środków trwałych ujmował nieruchomości, które w ewidencji posiadało również Miasto Łódź, czego skutkiem było zdublowanie składników majątku gminy.
2. Teatr dysponował lokalem użytkowym, znajdującym się przy ulicy Zamenhofa 21, na podstawie umowy najmu nr 49/U/VI/93 z dnia 1 lipca 1993 roku, która pierwotnie została zawarta na czas nieokreślony. Zgodnie jednak z aneksem 3 z dnia 8 września 1995 roku, okres obowiązywania umowy najmu nieruchomości przy ul. Zamenhofa 21 zakończył się z dniem 7 września 2000 roku. Mimo tego faktu nadal zawierano aneksy, którymi ustalano obowiązujące stawki czynszu.
3. Stwierdzono niezgodne z ustawą o rachunkowości wewnętrzne regulacje dotyczące zasad inwentaryzacji oraz weryfikacji aktywów i pasywów Teatru. Zgodnie z art. 26 ww. ustawy - drogą potwierdzenia sald inwentaryzuje się

aktywa finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, w tym papiery wartościowe w formie zdematerializowanej, należności, w tym udzielone pożyczki, z zastrzeżeniem art. 26 ust.1 pkt 3, oraz powierzone kontrahentom własne składniki aktywów. W jednostce wprowadzono zapis, iż w drodze uzyskania od kontrahentów pisemnych potwierdzeń prawidłowości sald wykazywanych w księgach rachunkowych inwentaryzuje się również zobowiązania.

4. W zakresie kontroli prawidłowości przeprowadzenia inwentaryzacji stwierdzono nieprawidłową metodę zinwentaryzowania należności. Jednostka dokonała weryfikacji sald, a zgodnie z art. 26 ustawy o rachunkowości, należności inwentaryzuje się w drodze potwierdzenia od kontrahenta stanu aktywów. Wyjątek stanowią należności wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych oraz należności - jeżeli ich uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie jest możliwe. Z przedstawionych dokumentów wynikało, iż co najmniej trzech z czterech dłużników prowadziło księgi rachunkowe. Główny Księgowy wyjaśnił, że salda zostały potwierdzone telefonicznie, dlatego nie wysyłano potwierdzeń sald tylko dokonano ich weryfikacji. Stwierdzono również brak podpisów osób sprawdzających arkusze spisowe, osób materialnie odpowiedzialnych czy osób wyceniających. Wyniki inwentaryzacji nie zostały również w żaden sposób zatwierdzone przez Dyrektora Teatru.

Odpowiedzialność za stwierdzone naruszenia ponoszą pracownicy Teatru „PINOKIO” w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Zawiadamiając o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Dyrektora o podjęcie działań mających na celu ich usunięcie oraz zapobieżenie ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Określić w zasadach (polityce) rachunkowości termin zamknięcia poszczególnych miesięcy w zakresie ewidencji księgowej.
2. Zaktualizować stosowane w instytucji zasady (politykę) rachunkowości, w szczególności dostosować plan kont Teatru do prowadzonej faktycznie ewidencji księgowej.
3. Zapewnić wykazywanie w bilansie instytucji kultury wartości wynikających z sald kont księgowych we właściwych pozycjach.
4. Przestrzegać § 10 ust.4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, zgodnie z którym - sprawozdania należy

sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

5. Zapewnić ponoszenie kosztów prowadzonej działalności zgodnie z wartościami ujętymi w planie finansowym. Zgodnie z art. 53 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 869), ujęte w rocznych planach finansowych jednostek sektora finansów publicznych: 1) przychody - stanowią prognozy ich wielkości; 2) koszty - mogą ulec zwiększeniu, jeżeli: a) realizowano przychody wyższe od prognozowanych, b) zwiększenie kosztów nie spowoduje zwiększenia dotacji z budżetu lub zwiększenia planowanego stanu zobowiązań. Zmiany w zakresie przychodów i kosztów, o których mowa wyżej, wymagają dokonania zmian w rocznym planie finansowym.
6. W zakresie gospodarowania środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przestrzegać zasad wynikających z ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 roku w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.
7. Zapewnić przestrzeganie art. 21 ust.1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - każdy dowód księgowy należy zakwalifikować do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych, podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania, jak również przestrzeganie własnych regulacji w sprawie obiegu i kontroli dokumentów księgowych.
8. Przestrzegać przepisów ustawy o rachunkowości, w szczególności art. 23 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym - zapis księgowy zawiera trzy daty: datę dokonania operacji gospodarczej, datę dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji oraz datę zapisu. Jeśli powyższe daty są różne, o dacie zapisu przesądza data operacji gospodarczej.
9. Przestrzegać ustalonych w jednostce zasad funkcjonowania kont księgowych, w szczególności kont zespołu „0”, mają na uwadze definicje zawarte w art. 3 ustawy o rachunkowości (m.in. środków trwałych).
10. Określić w uregulowaniach dotyczących gospodarki kasowej - kwotę zapasu gotówki przechowywanej przez kasjera biletowego oraz sposób rozliczenia się ze sprzedaży biletów.
11. Zapewnić ewidencjonowanie raportów kasowych i wyciągów bankowych zgodnie z zasadami ewidencji dowodów księgowych wynikającymi z art. 23 ustawy o rachunkowości.
12. Wzajemnych rozliczeń (potrąceń) z kontrahentami dokonywać w sposób zgodny z zasadami określonymi w art. 498 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny, polityką rachunkowości Teatru oraz zawartą umową.

13. Zapewnić sporządzanie faktur zgodnie z art. 106e ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług VAT, w szczególności wskazywać właściwą podstawę prawną zwolnienia danej dostawy towarów lub świadczenia usług z opodatkowania podatkiem od towarów i usług.
14. Przestrzegać postanowień zawartych umów dotacji oraz prowadzić ewidencję księgową dla projektów w sposób pozwalający wyodrębnić całości kosztów dla poszczególnych projektów.
15. Zapewnić ewidencję rozrachunków z pracownikami zgodnie z przyjętymi uregulowaniami i ich treścią ekonomiczną.
16. Zapewnić by dowody księgowe, w szczególności faktury, zawierały wskazanie miesiąca ujęcia dowodu w ewidencji księgowej.
17. Zapewnić przestrzeganie wewnętrznych uregulowań jednostki w zakresie udzielania zamówień publicznych o wartości poniżej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 euro.
18. Przy sprzedaży środków trwałych stosować zasady wynikające z przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 roku w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu.
19. Dokonać ustaleń z Miastem Łódź w zakresie ewidencji nieruchomości, w celu wyeliminowania sytuacji ujmowania tych samych nieruchomości w ewidencjach dwóch podmiotów.
20. Podjąć czynności w celu pełnego uregulowania zasad korzystania z lokalu użytkowego przy ul. Zamenhofa 21 (mając na względzie upływ terminu obowiązywania umowy najmu i zawieranie aneksów odnoszących się wyłącznie do wysokości czynszu).
21. Dostosować instrukcję inwentaryzacyjną Teatru do wymogów określonych w art. 26 ustawy o rachunkowości.
22. Przestrzegać art. 26 i art. 27 ustawy o rachunkowości, w zakresie metod inwentaryzacji poszczególnych aktywów i pasywów.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Dyrektora o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich nie wykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 4 ww. ustawy, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżeń, w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

1. Prezydent Miasta Łodzi
2. aa.